

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๕๓

วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลจังหวัดลำปางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (นายนิรันดร์ จิระสันติการ) เพื่อขอให้วินิจฉัยว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

ศาลจังหวัดลำปางส่งคำร้องของ นายนิรันดร์ จิระสันติการ ผู้ร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยผู้ร้องเป็นโจทก์ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๕๖๒/๒๕๕๓ ยื่นฟ้อง คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑ นายธีรศักดิ์ วรรณสุต ที่ ๒ นายยุวัฒน์ กมลเวชช ที่ ๓ นายโกทม อาริยา ที่ ๔ นายสวัสดิ์ โชติพานิช ที่ ๕ และนายจิระ บุญพจนสุนทร ที่ ๖ เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัด ลำปาง ขอให้เพิกถอนคำสั่งอันมิชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และมีคำร้องยื่นต่อศาลจังหวัด ลำปางเพื่อให้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ เพราะ

(๑) จำเลยทั้งหมด ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นการเลือกตั้งทั่วไปตามพระราช กฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๒ ในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ ผู้ร้องเป็นผู้สมัคร รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งจังหวัดลำปาง ซึ่งมีจำนวนสมาชิกวุฒิสภาได้ ๓ คน ผู้ร้องได้รับคะแนนเสียง เป็นอันดับที่ ๓ แต่จำเลยทั้งหมดไม่รับรองผลการเลือกตั้งของผู้ร้อง และประกาศให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกวุฒิสภาใหม่จำนวน ๓๕ เขตจังหวัดเลือกตั้ง รวมเขตเลือกตั้งจังหวัดลำปางด้วย โดยให้มีการ ลงคะแนนเลือกตั้งในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ ซึ่งปรากฏผลว่าผู้ร้องได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็น อันดับที่ ๒

(๒) ในขณะที่ยังไม่มีผลการประกาศผลการเลือกตั้งของผู้ร้อง จำเลยทั้งหมด ได้อาศัยพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๗) ออกระเบียบ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เพิ่มเติมข้อ ๖ ทวิ ในระเบียบคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๓

LIRT

ความว่า “ข้อ ๖ ทวิ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ประกาศผลการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดเกินกว่าหนึ่งครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจวินิจฉัยโดยใช้คะแนนเสียงเอกฉันท์ให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้น มิได้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่อีก”

(๓) ต่อมาจำเลยทั้งหกไม่ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งของผู้ร้องอีกเป็นครั้งที่ ๒ และประกาศให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่จำนวน ๕ เขตเลือกตั้งจังหวัด รวมทั้งเขตเลือกตั้งจังหวัดลำปางด้วย ในวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๓ และจำเลยทั้งหกได้อาศัยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ ดังกล่าว ข้อ ๖ ทวิ สั่งตัดสิทธิผู้ร้องมิให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในเขตเลือกตั้งจังหวัดลำปางอีก

(๔) ผู้ร้องเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ บัญญัติถึงคุณสมบัติของผู้ที่จะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และมาตรา ๑๒๖ บัญญัติลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไว้ อีกทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๘๗ ก็ได้บัญญัติรองรับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ และมาตรา ๑๒๖ ไว้แล้ว การที่จำเลยทั้งหก อาศัยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ ที่ตนเองตราขึ้นตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๐ (๗) ตัดสิทธิการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ร้อง เป็นการเพิ่มคุณสมบัติต้องห้ามมิให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ อันเป็นการใช้อำนาจในฐานะรัฐอธิปไตยเสมอรัฐสภา ซึ่งการเพิ่มลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ จะกระทำได้แต่โดยวิธีทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓ เท่านั้น ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯ ดังกล่าว จึงเป็นการออกระเบียบโดยมิชอบ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ต้องด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่ได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับระเบียบดังกล่าว

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้ว ศาลจังหวัดลำปางอาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ส่งคำร้องของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นมีว่าตามคำร้องของผู้ร้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่ เพราะมาตรา ๒๖๔ วรรคแรก บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖

และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” ตามบทบัญญัตินี้ บัญญัติว่า ศาลยุติธรรมหรือศาลอื่นจะส่งเรื่องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ต้องเป็นกรณีที่ ศาลนั้นๆ จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด เท่านั้น แต่ตามคำร้องของผู้ร้อง ผู้ร้องอ้างว่าระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องอ้างว่าศาลจะใช้ระเบียบที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ บังคับแก่คดี เมื่อระเบียบดังกล่าวมิได้ออกโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ ดังนั้น ระเบียบจึงไม่ใช่ บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เมื่อระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตามมาตรา ๒๖๕ เช่นนี้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้

ในกรณีดังกล่าวนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว คือคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๒ ซึ่งวินิจฉัยว่า ประกาศนาคาการแห่งประเทศไทยมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง และคำวินิจฉัยที่ ๑๔ - ๑๕/๒๕๕๓ ก็วินิจฉัยในทำนองเดียวกันว่าคำสั่งนายกรัฐมนตรีและ คำสั่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นคำสั่งของฝ่ายบริหารจึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมาย ของมาตรา ๒๖๕ เช่นเดียวกัน

ดังเหตุผลดังกล่าวได้วินิจฉัยมา จึงให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ